

# Miért van szükség táplálásterápiás konszenzusra?

**Szűcs Zsuzsanna MSc, Dr. Pálfi Erzsébet**  
Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége  
2022.09.08.

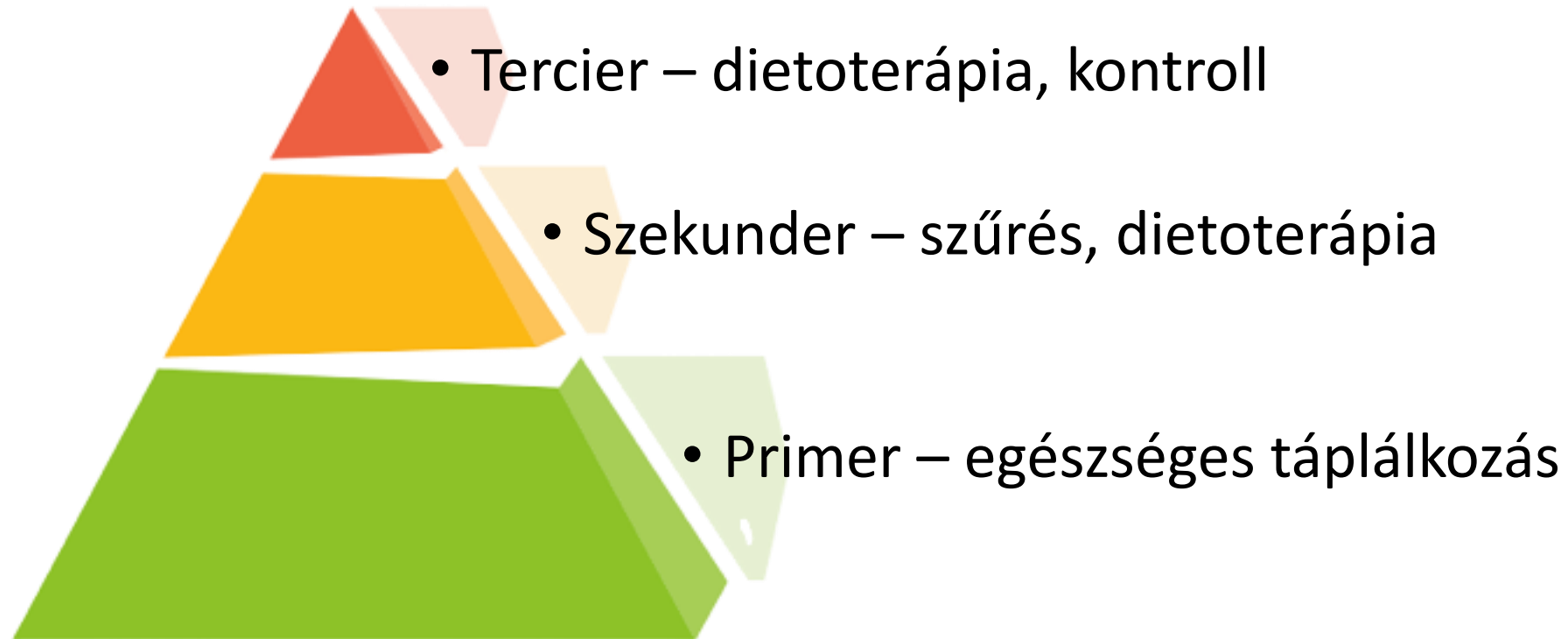




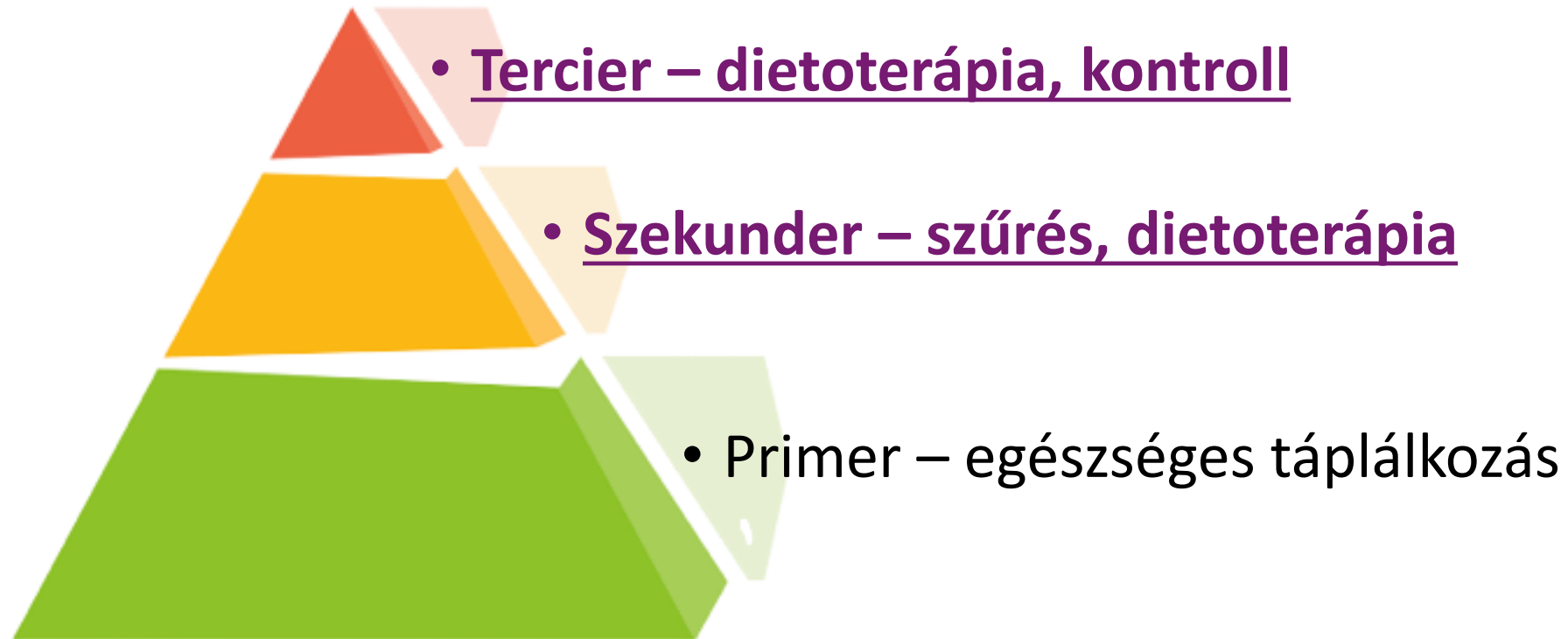
# Tartalom

- Táplálkozás szerepe a prevenció különböző szintjein
- Az orvos szerepe a sikeres táplálásterápiában
- MDOSZ táplálásterápiás konszenzus bemutatása
- Támogatók és következő lépések

# A táplálkozásnak a prevenció minden szintjén lényegi szerepe van:



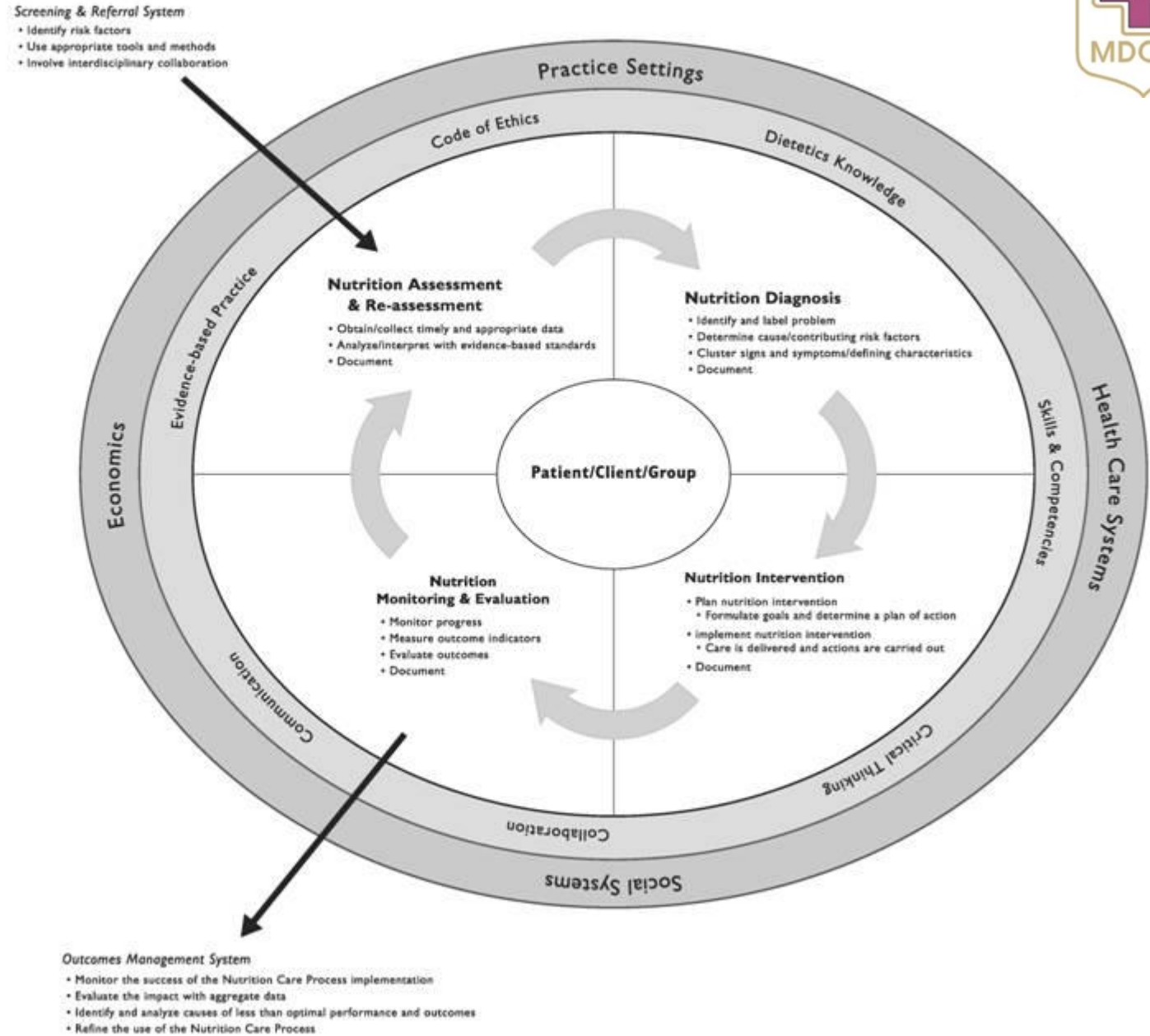
# A táplálkozásnak a prevenció minden szintjén lényegi szerepe van:



# Dietoterápia - individuális étrend kialakítása

- Táplálkozási anamnézis
- Dietetikai diagnózis
- Étrendi intervenció
- Monitoring/Kontroll

## The Nutrition Care Process





# Dietoterápia – miért éri meg?

- javítja az orvosi kezelés hatékonyságát
- javítja a beteg életminőségét
- csökkenti az egészségügyi ellátás költségeit
  - minden a betegek táplálkozási tanácsadására fordított euró, nettó 14-63 euró nyereséget jelent
  - az alultáplált kórházi betegek körében (a betegek kb. 22%-a), minden dietoterápiára költött euró 3,08-22,6 euró megtakarítást hozott a gasztroenterológiai- és tüdőrákos betegeknél, illetve 1,2-1,9 euró nyereséget jelentett az alultáplált idős betegeknél.

# Hogyan tehető hatékonyabbá a dietoterápiás tevékenység?



- Minden frissen diagnosztizált krónikus beteg vegyen részt dietetikai oktatáson
- Minden krónikus beteg évente legalább egyszer vegyen részt kontrollon
- Folyamatosan biztosított legyen a dietetikai tevékenység szükség szerinti elérhetősége (járóbeteg szakellátásban és az alapellátásban is)
  - A fekvőbeteg ellátásban az intézmények csak 55, míg a járóbeteg ellátásban 54 százalékánál valósulnak meg a jogszabályban rögzített személyi minimumfeltételek.
- A dietetikus vegyen részt a táplálásterápia megtervezésében, megvalósításában, kontrolljában – táplálási team

MDOSZ-MESZK; 2021.

A large, ornate brass padlock is positioned on the left side of the image. It features a circular shackle at the top and intricate scrollwork and keyhole cutouts on its body. To its right is a smaller, decorative brass key with a three-lobed head and a simple bit. The background is a textured, greyish-blue surface. A semi-transparent white rectangular box is overlaid in the center, containing purple text.

**Az orvos-dietetikus  
együttműködés kulcsfontosságú a  
sikeres táplálásterápiához!**



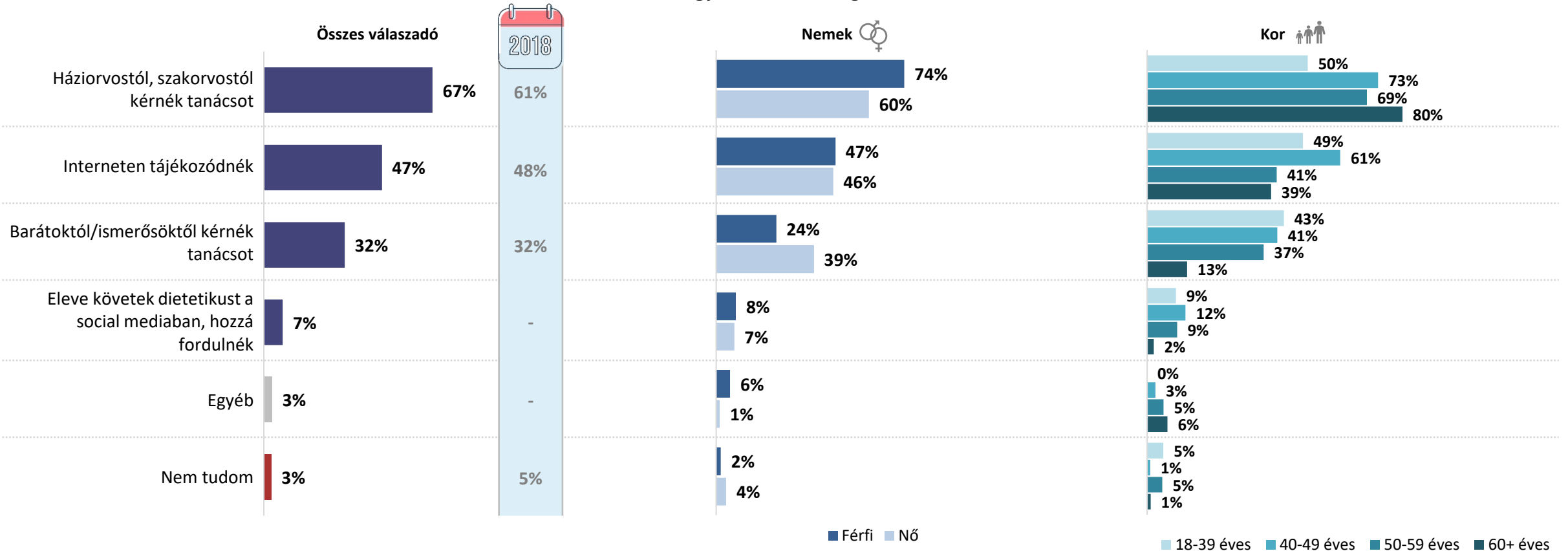
# Továbbra is háziorvoshoz fordulnának információért, ha dietetikus szakemberre lenne szükségük

K4. Ha Önnek dietetikus szakemberre lenne szüksége, milyen módon választaná ki a megfelelő szakembert?



**A felnőtt lakosság 67%-a háziorvosához fordulna, ha dietetikus szakemberre lenne szüksége.** Ez a férfiak körében és a legidősebbeknél jellemzőbb, míg a barátok, ismerősöket a nők vennék igénybe információért az átlagosnál gyakrabban.

Kihez fordulna, hogy kiválassza a megfelelő dietetikus szakembert?

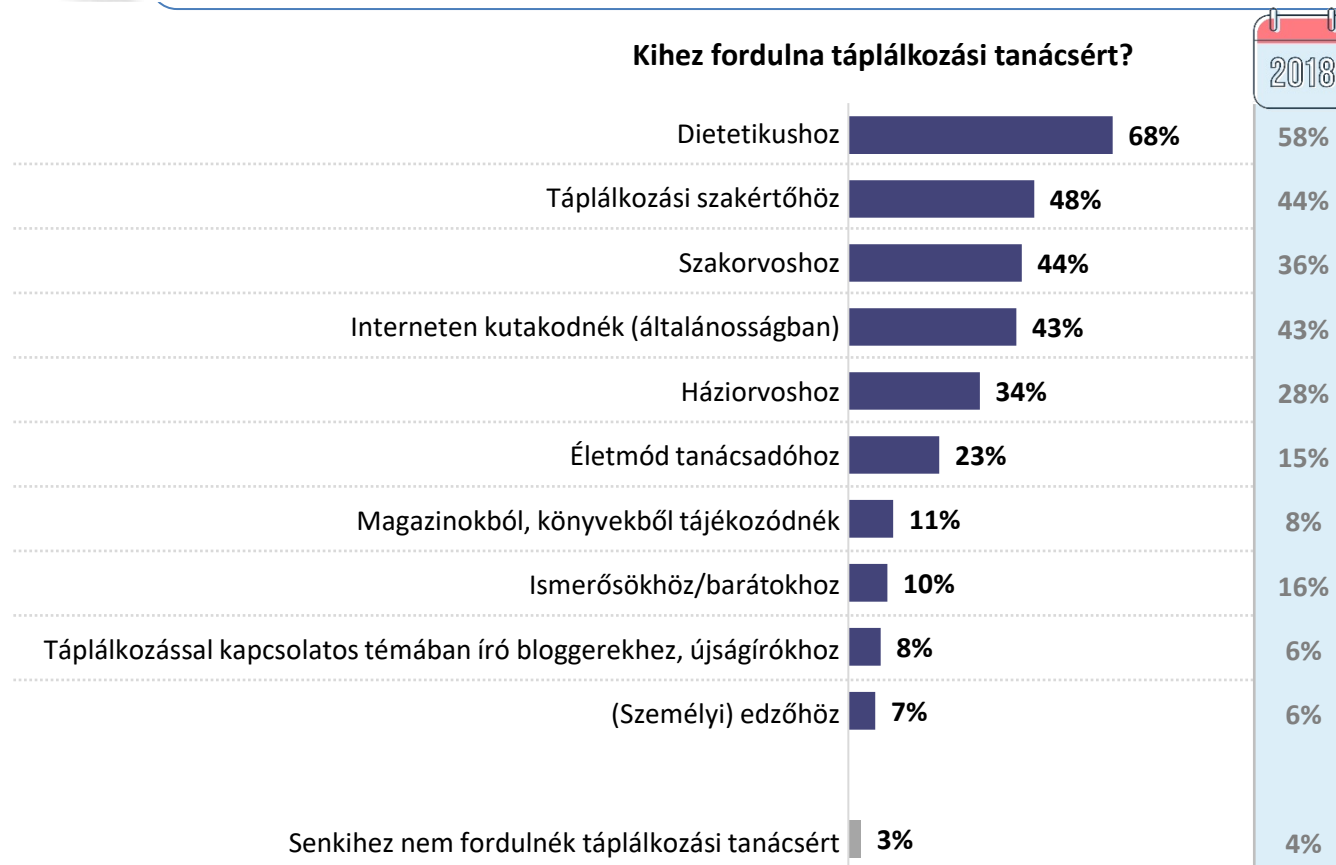


# Tovább nőtt azoknak az aránya, akik dietetikust keresnének fel táplálkozással kapcsolatos kérdésekben

K6. Hogyha táplálkozással kapcsolatos kérdésekben keresne információkat, Ön kihez fordulna táplálkozási tanácsért?



**68% dietetikushoz fordulna táplálkozási tanácsért, ez magasabb, mint a 2018-as 58%-os érték.** Az ismerősök, barátok, bloggerek és a személyi edzők a legkevésbé népszerűek.



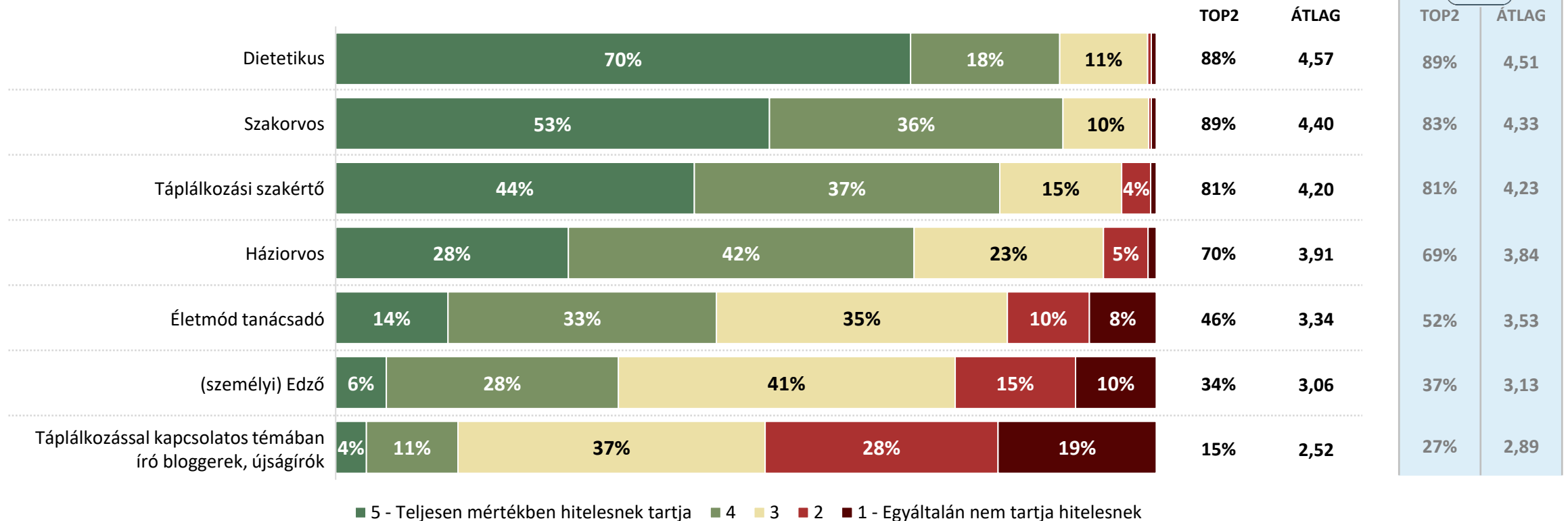
# 88% tartja hitelesnek a dietetikusokat

K7. Ön mennyire tartja a következő szakemberek táplálkozással kapcsolatos tanácsait, véleményét hitelesnek?



**70% teljes mértékben, további 18% inkább hitelesnek tartja a dietetikusokat. Őket a szakorvosok, a táplálkozási szakértők és a háziorvosok követik. A sorrend nem változott 2018 óta.**

## HITELESSÉG



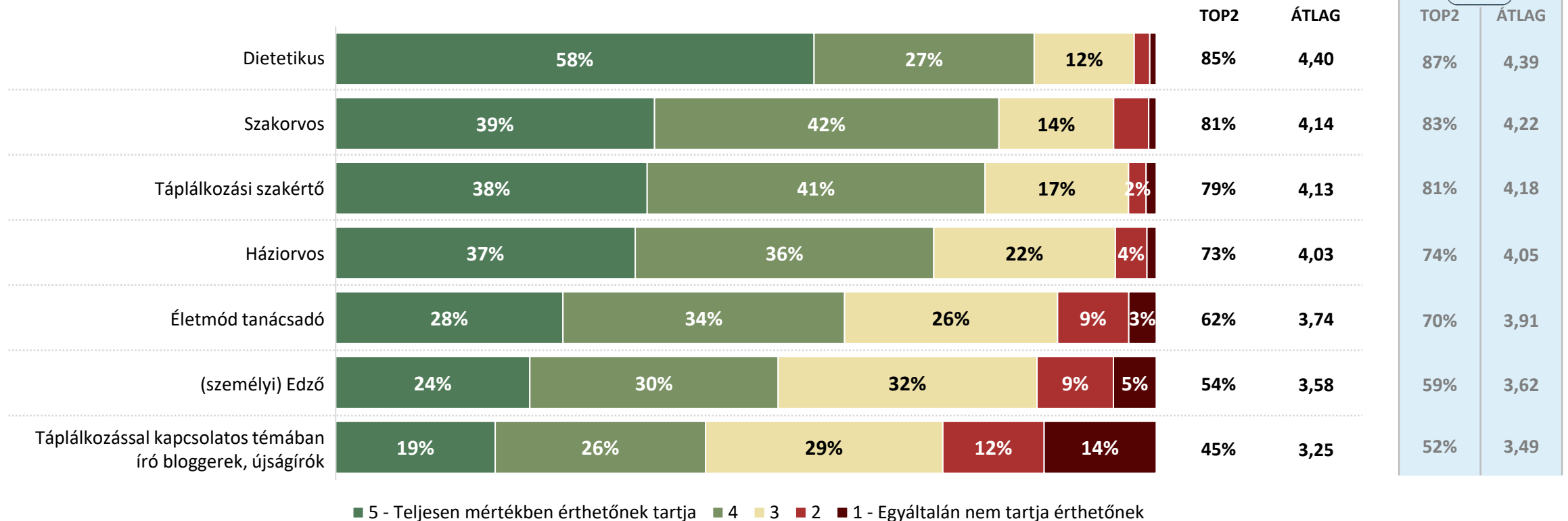
# A dietetikusokat tartják a legérthetőbbnek a táplálkozással kapcsolatban

K8. Mennyire tartja a következő szakemberek táplálkozással kapcsolatos tanácsait, véleményét érthetőnek?



**85% tarja érthetőnek azokat a tanácsokat, információkat, amit a dietetikusok lemondanak a táplálkozással kapcsolatban.** Érdemi változás 2018 óta nem történt, ahogy akkor is a szakorvosok, a táplálkozási tanácsadók és a házi orvosok számítottak még a legérthetőbbnek.

## ÉRTHETŐSÉG



| 2018 |       |
|------|-------|
| TOP2 | ÁTLAG |
| 87%  | 4,39  |
| 83%  | 4,22  |
| 81%  | 4,18  |
| 74%  | 4,05  |
| 70%  | 3,91  |
| 59%  | 3,62  |
| 52%  | 3,49  |

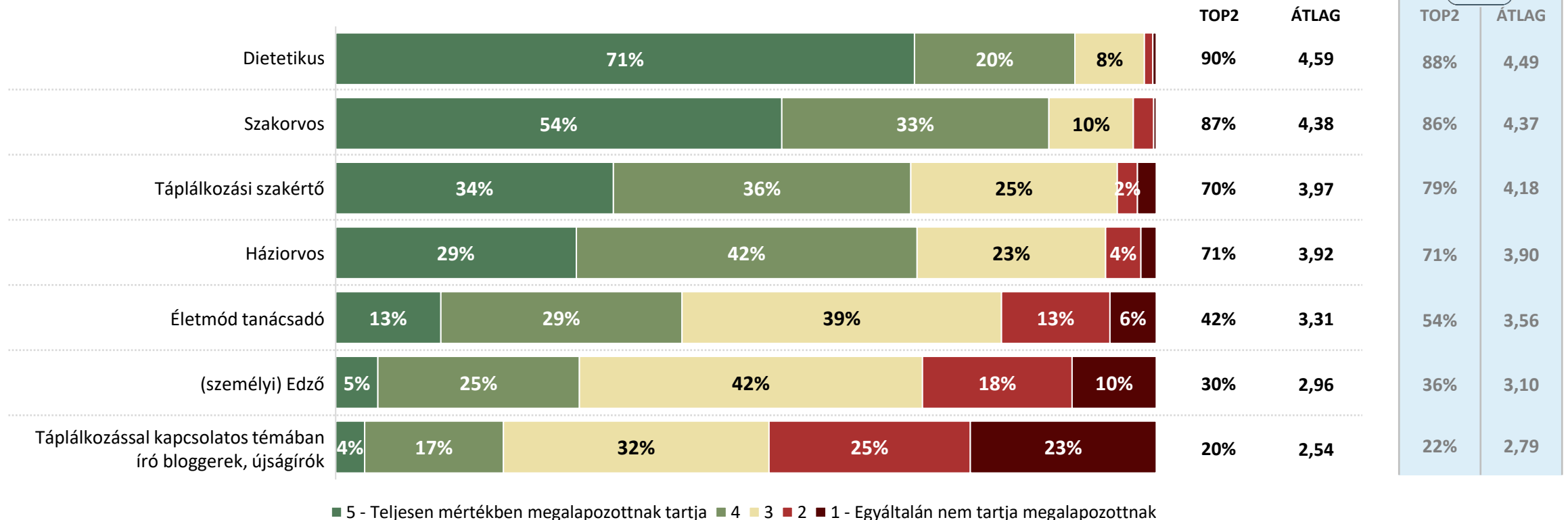
# Kiemelkedően megalapozottnak tartják a dietetikusok szakmai tanácsait, véleményét

K9. Mennyire tartja a következő szakemberek táplálkozással kapcsolatos tanácsait, véleményét szakmailag megalapozottnak?



**71% teljes mértékben, további 20% inkább szakmailag megalapozottnak tartja a dietetikusok szakmai tanácsait, véleményét.** Egyedül a szakorvosokról vélekednek megközelítően ilyen jól a válaszadók. 2018 óta egyedül a dietetikusok átlagértéke nőtt.

## SZAKMAI MEGALAPOZOTTSÁG



# Közel minden harmadik válaszadónak van tapasztalata dietetikussal

K10. Önnek volt-e már korábban személyes tapasztalata dietetikussal /részt vett-e valaha dietetikus által tartott tanácsadáson?; K11. Milyen formában vett részt dietetikus által tartott táplálkozási tanácsadáson?; K12. Hány alkalommal járt dietetikusnál?



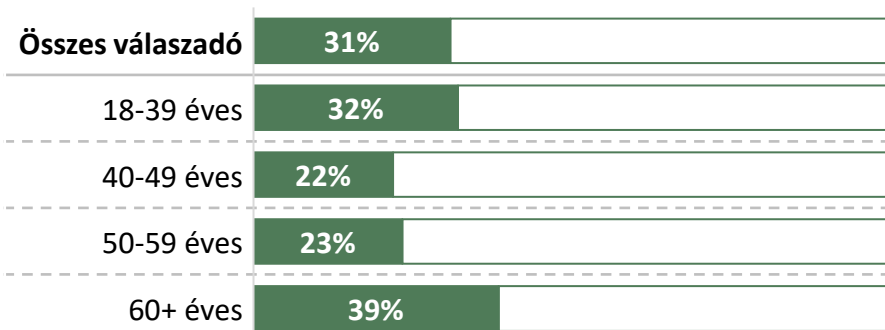
**31% részt vett dietetikussal tanácsadáson. 2018-ban ez még mindössze 21% volt. 83% állami rendelőben találkozott dietetikussal. Közel felük kettőnél többször volt tanácsadáson.**

## Részt vett-e valaha dietetikus által tartott tanácsadáson?

összes válaszadó; N=500

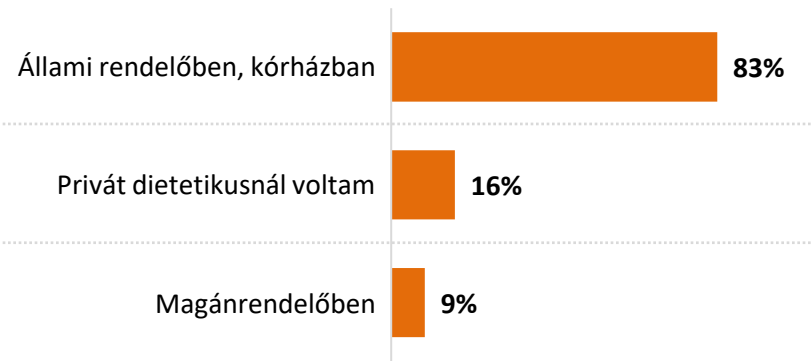


Igen  
Nem



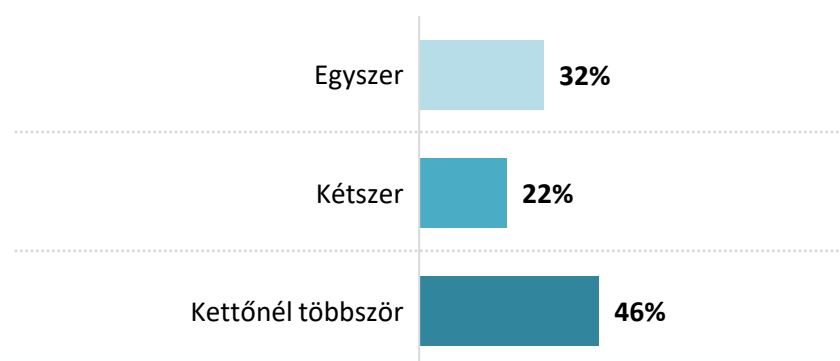
## Hol vett részt dietetikus által tartott tanácsadáson?

akik részt vettek valaha dietetikus tanácsadáson; N=155



## Hányszor vett részt dietetikus által tartott tanácsadáson?

akik részt vettek valaha dietetikus tanácsadáson; N=155



# Kétharmada a válaszadóknak már kialakult betegség esetén keresett fel dietetikust

K13. Mi volt az oka annak, hogy felkeresett dietetikust?



**64% már kialakult betegség miatt kereste fel a dietetikust.** Emellett az okok között szerepel az életmódváltás, a fogyás, a hízás, a rossz laboreredmény.

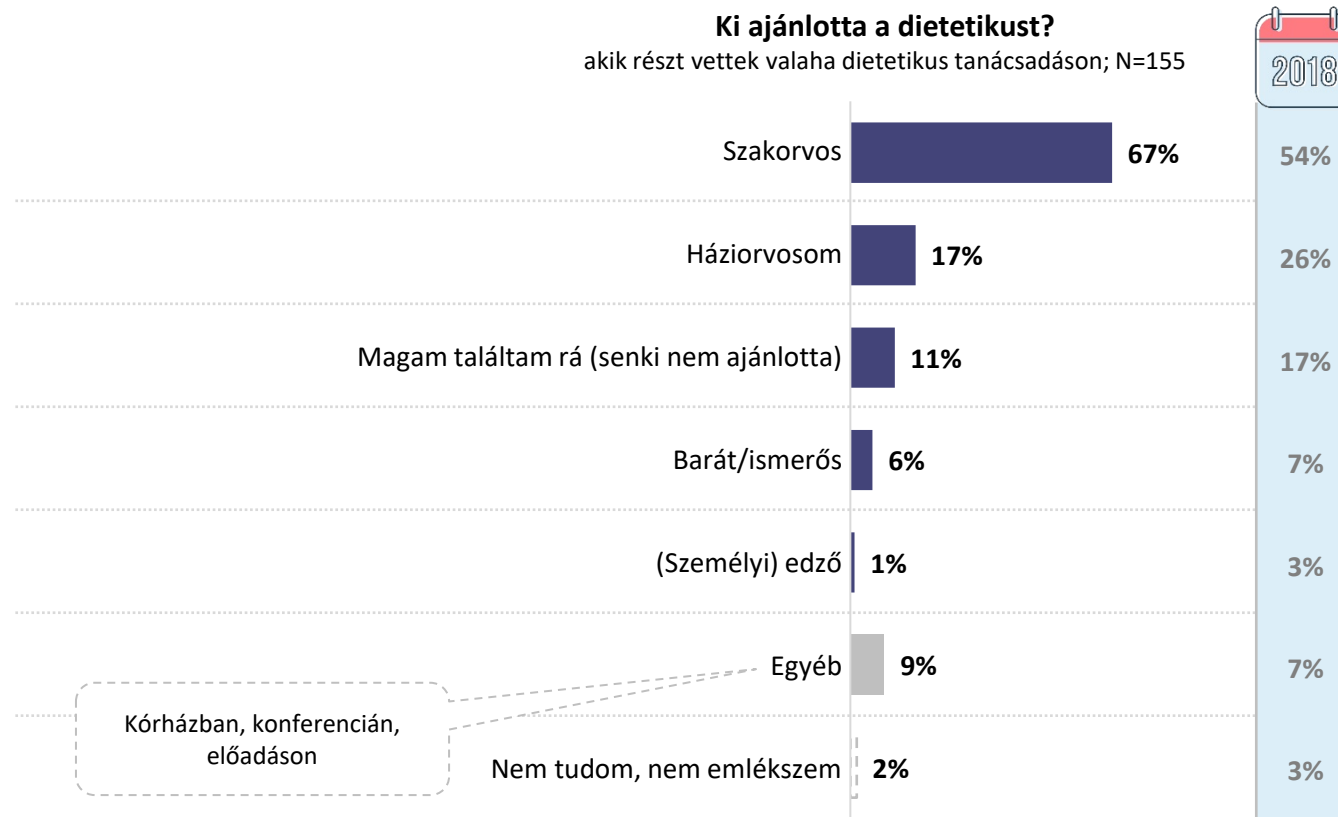


# Nőtt a szakorvosok szerepe, már a válaszadók kétharmadának szakorvos ajánlotta a dietetikust

K14. Ki ajánlotta Önnek a dietetikust?



A dietetikushoz fordulok kétharmadának szakorvos ajánlotta a szakember felkeresését. A többi csatorna szerepe csökkent a korábbi adatfelvételhez képest.







MDOSZ táplálásterápiás  
konszenzus

# ESPEN Guideline - Managing the patient journey through enteral nutritional care. Clin Nutr. 2006;25(2):187-95.

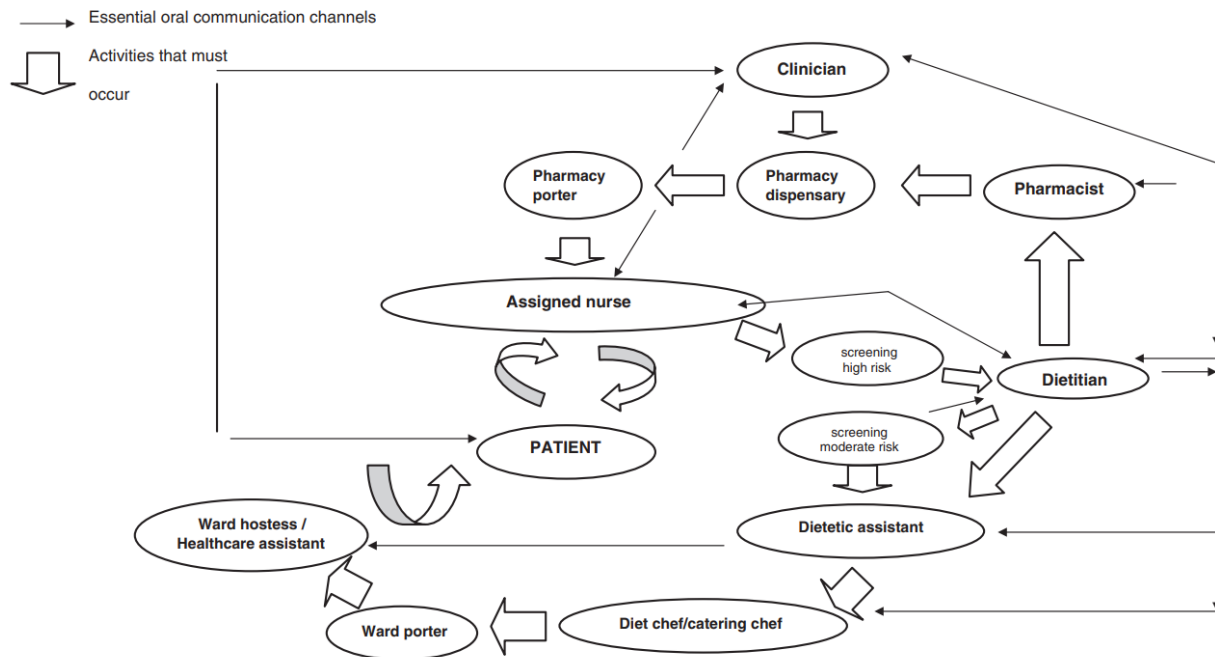


Figure 2 The nutrition chain. The authors wish to acknowledge M. Page (Concept Nutrition).

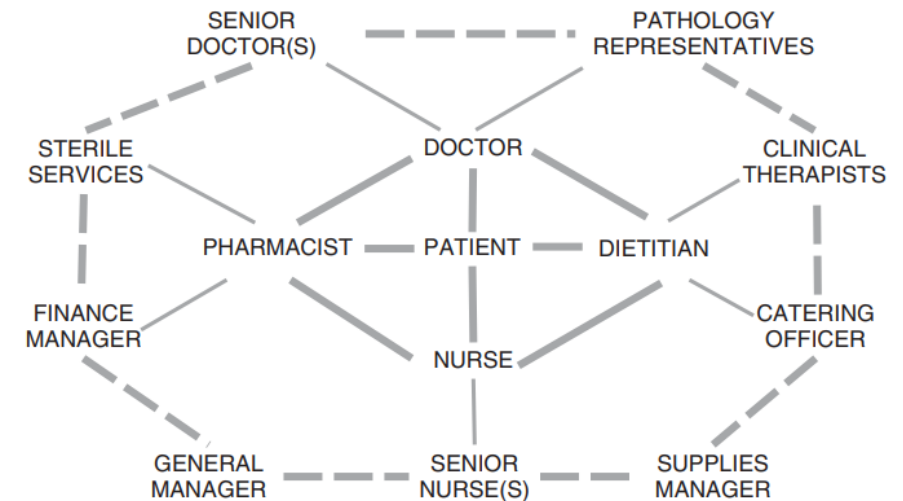
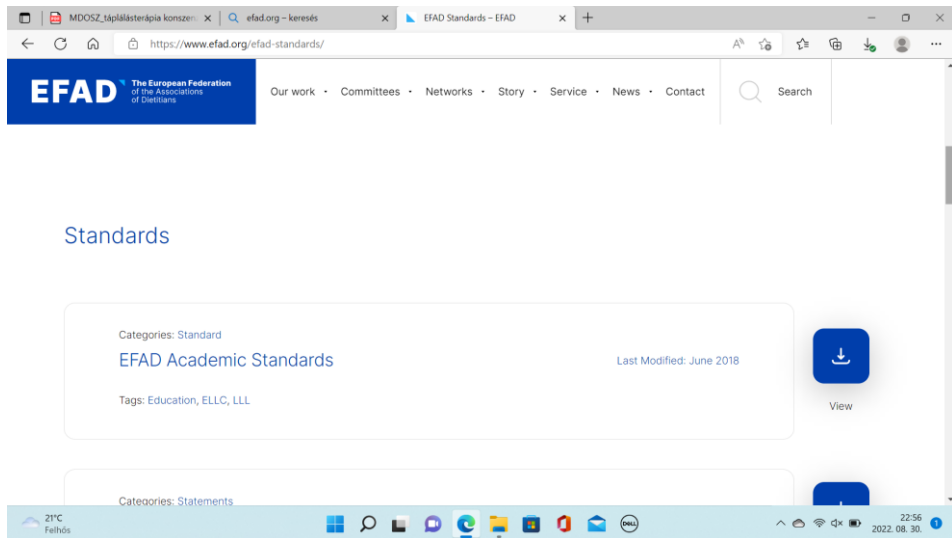


Figure 4 Who manages the patient journey through enteral nutrition?

# Ki a dietetikus?

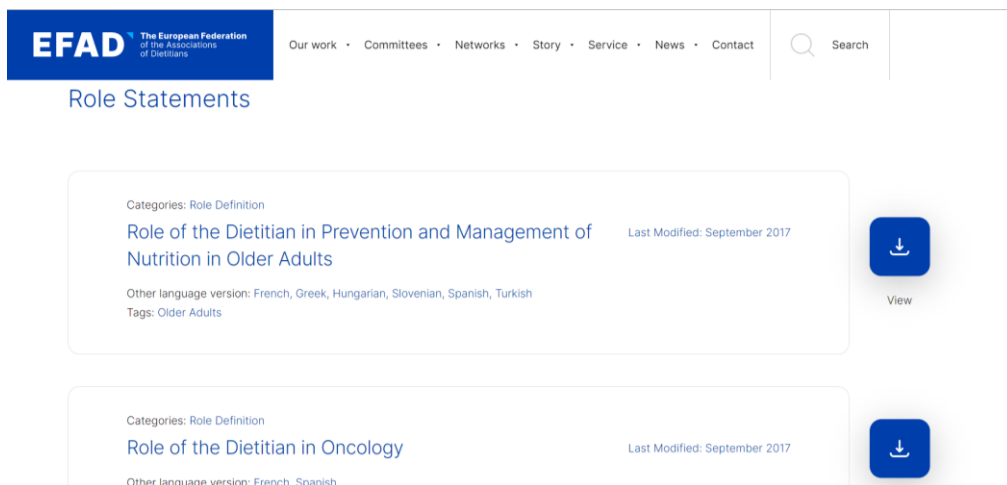


- A dietetikus a táplálkozástudomány és a dietetika területén felsőfokú végzettséggel rendelkező személy.
- A dietetikus a táplálkozástudományt egészséges és beteg egyének, valamint csoportok ételmezési ellátása, gyógyítása és egészségnevelése céljából alkalmazza.
- Feladata a betegélelmezésen és közétkeztetésen túl a dieto-, táplálásterápia, klinikai táplálás megvalósítása a gyógyítás különböző területein.
- A klinikai gyakorlatban a dietetikus meghatározó szerepet kell játsszon az általános betegellátás folyamatában minden területen.



# Szakmai standardok

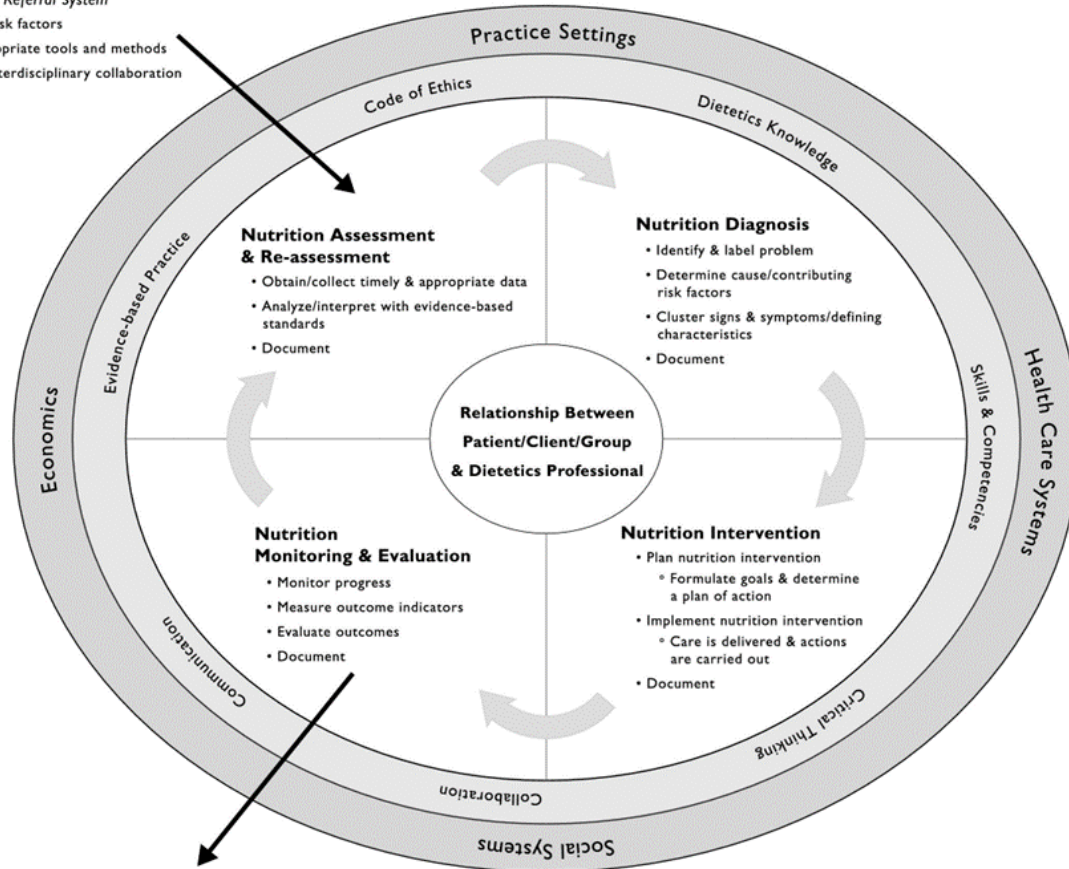
- 2020. EÜK. 14. szám EMMI szakmai irányelv 3 (hatályos: 2020.08.05 - ). Az Emberi Erőforrások Minisztériuma egészségügyi szakmai irányelve a terápiás/klinikai dietetikus tevékenységeiről az alap- és szakellátásban. Azonosító 001485



## The Nutrition Care Process

### Screening & Referral System

- Identify risk factors
- Use appropriate tools and methods
- Involve interdisciplinary collaboration



- A táplálkozási intervenció (Nutrition Care Process Modell, NCPM) folyamata: a táplálkozási anamnézis felvétele, dietetikai diagnózis felállítása, táplálásterápiás/táplálkozási intervenciók terv meghatározása, a táplálkozási intervenció/táplálásterápia, szükség esetén a klinikai táplálás kivitelezése, monitorozása, elemzése (A evidencia szint).

### Outcomes Management System

- Monitor the success of the Nutrition Care Process implementation
- Evaluate the impact with aggregate data
- Identify and analyze causes of less than optimal performance and outcomes
- Refine the use of the Nutrition Care Process

1.2020. EÜK. 14. szám EMMI szakmai irányelv 3 (hatályos: 2020.08.05 - ). Az Emberi Erőforrások Minisztériuma egészségügyi szakmai irányelve a terápiás/klinikai dietetikus tevékenységeiről az alap- és szakellátásban.

Azonosító 001485

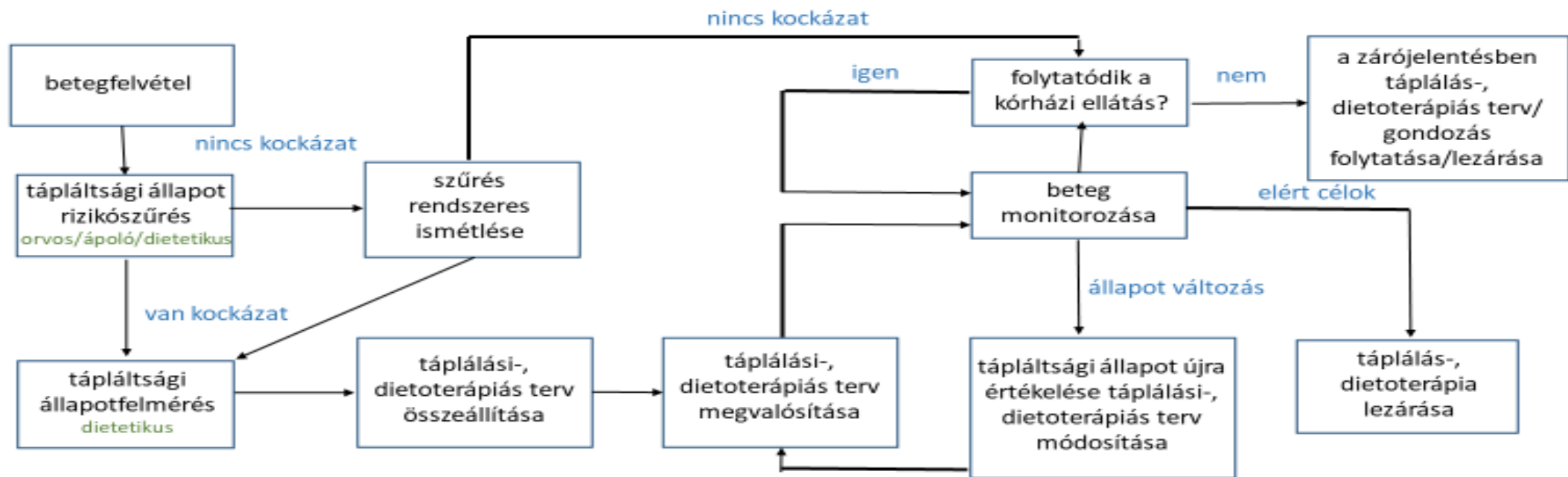
2.EFAD White Paper. 2021.

3.Writing Group of the Nutrition Care Process/Standardized Language C. Nutrition care process and model part I: the 2008 update. J Am Diet Assoc. 2008;108(7):1113-7.

4.Writing Group of the Nutrition Care Process/Standardized Language C. Nutrition care process part II: using the International Dietetics and Nutrition Terminology to document the nutrition care process. J Am Diet Assoc. 2008;108(8):1287-93.

5. *Journal of the American Dietetic Association* 2008 1081113-1117DOI: (10.1016/j.jada.2008.04.027)

# A dietetikus támogatása a klinikai táplálás folyamatában a NCP alapján



# Az adekvát táplálkozási intervenció egészség-gazdasági jelentősége

Az alultápláltság az egészségügyi költségeket tovább növeli.

Az alultáplált beteg számára a kórházi tartózkodás legfeljebb negyedik napjától biztosított, a szükségletnek megfelelő energia és fehérjebevitel biztosítása 1,5-4 nappal lerövidíti a kórházi tartózkodás időtartamát.

Perugini M, Johnson TJ, Beume TM, Dong OM, Guerino J, Hu H, et al. Are We Ready for a New Approach to Comparing Coverage and Reimbursement Policies for Medical Nutrition in Key Markets: An ISPOR Special Interest Group Report. *Value Health*. 2022;25(5):677-84.

Elia M. The cost of malnutrition in England and potential cost savings from nutritional interventions. A report on the cost of disease-related malnutrition in England and a budget impact analysis of implementing the NICE clinical guidelines/quality standard on nutritional support in adults. 2015. [www.bapen.org.uk](http://www.bapen.org.uk)

Leistra E, van Bokhorst-de van der Schueren MA, Visser M, van der Hout A, Langius JA, Kruijenga HM. Systematic screening for undernutrition in hospitals: predictive factors for success. *Clin Nutr*. 2014;33(3):495-501.

[fightmalnutrition.eu](http://fightmalnutrition.eu)

- Az alultápláltságra rizikóval rendelkezők tápláltsági állapot felmérése, a táplálkozási probléma beazonosítása, táplálási célok meghatározása és a táplálkozási intervenció tervezetten történő kivitelezése, meghatározott időközönkénti felülvizsgálata dietetikus kompetencia.
- Szakirodalmi adatok támasztják alá, hogy a dietetikus által végzett táplálási intervenció hatásossága jobb, mint a más egészségügyi szakemberek által nyújtott étrendi útmutatás (B evidenciaszint).
- A NCP során a dietetikus diagnózis nem csak leírja a kóros tápláltsági állapotot, hanem rávilágít annak hátterére is (hibás táplálkozási szokások), így problémaorientáltan történik a dietetikus intervenció, ezáltal javítva annak hatékonyságát.
- A kiszűrt betegek szisztematikus folyamat keretében végzett dietetikai ellátása, táplálásterápiája jelentős egészségjavulást eredményez. Javítja a kezelés eredményességét, csökkentheti a rossz tápláltsági állapot miatt kialakuló szövődményeket és mérsékelheti az ellátás költségeit (B evidencia szint).

1. 2020. EÜK. 14. szám EMMI szakmai irányelv 3 (hatályos: 2020.08.05 - ). Az Emberi Erőforrások Minisztériuma egészségügyi szakmai irányelve a terápiás/klinikai dietetikus tevékenységeiről az alap- és szakellátásban. Azonosító 001485

2. van den Berg MG, Rasmussen-Conrad EL, Wei KH, Lintz-Luidens H, Kaanders JH, Merx MA. Comparison of the effect of individual dietary counselling and of standard nutritional care on weight loss in patients with head and neck cancer undergoing radiotherapy. *Br J Nutr* 2010;104: 872e7.

3. Ligthart-Melis GC, Weijs PJ, te Boveldt ND, Buskermolen S, Earthman CP, Verheul HM, et al. Dietician-delivered intensive nutritional support is associated with a decrease in severe postoperative complications after surgery in patients with esophageal cancer. *Dis Esophagus* 2013;26:587e93.

4. Mitchell LJ, Ball LE, Ross LJ, Barnes KA, Williams LT. Effectiveness of Dietetic Consultations in Primary Health Care: A Systematic Review of Randomized Controlled Trials. *J Acad Nutr Diet*. 2017;117(12):1941-62.



# Mit jelent ez a gyakorlatban?

- A helyi eljárásrend szerint a dietetikushoz szóló beutalóval dokumentált betegút javítja a teammunkát és a megbízhatóságot (D evidencia szint).
- A hazai irányelv meghatározza, hogy a dietetikai edukáció és reedukáció a krónikus megbetegedéseknél a terápia nélkülözhetetlen eleme (B evidencia szint) és táplálkozási rizikószűrés alapján a nagy rizikójú egyének dietoterápiáját, dietetikai edukációját dietetikus szakember végezze (A evidencia szint),
- valamint a betegélelmezésben a szakma szabályait szem előtt tartva, az ellátottak szükségleteihez illeszkedő étlapok tervezése, felülvizsgálata, ellenőrzése és dokumentálása dietetikus kompetencia (A evidencia szint).

2020. EÜK. 14. szám EMMI szakmai irányelv 3 (hatályos: 2020.08.05 - ). Az Emberi Erőforrások Minisztériuma egészségügyi szakmai irányelve a terápia/klinikai dietetikus tevékenységeiről az alap- és szakellátásban. Azonosító 001485

.Muscaritoli M, Arends J, Bachmann P, Baracos V, Barthelemy N, Bertz H, et al. ESPEN practical guideline: Clinical Nutrition in cancer. Clin Nutr. 2021;40(5):2898-913.

Weimann A, Braga M, Carli F, Higashiguchi T, Hubner M, Klek S, et al. ESPEN guideline: Clinical nutrition in surgery. Clin Nutr. 2017;36(3):623-50.

Weimann A, Braga M, Carli F, Higashiguchi T, Hubner M, Klek S, et al. ESPEN practical guideline: Clinical nutrition in surgery. Clin Nutr. 2021;40(7):4745-61.

Thibault R, Abbasoglu O, Ioannou E, Meija L, Ottens-Oussoren K, Pichard C, et al. ESPEN guideline on hospital nutrition. Clin Nutr. 2021;40(12):5684-709

# Dokumentáció

- A dietetikai dokumentáció kiegészíti az orvosi és az ápolói dokumentációt, így annak nyomon követhetőségének biztosítása könnyíti a betegellátást.
- Kívánatos, hogy az adatok egységes szerkezetben és módon, a társszakmák számára is elérhetőek lehessenek, a zárójelentésben is megjelenjenek (A evidenciaszint), valamint a beteg ellátás teljes folyamatában elektronikusan is nyomon követhetőek legyenek.

1. 1.2020. EÜK. 14. szám EMMI szakmai irányelv 3 (hatályos: 2020.08.05 - ). Az Emberi Erőforrások Minisztériuma egészségügyi szakmai irányelve a terápiás/klinikai dietetikus tevékenységeiről az alap- és szakellátásban. Azonosító 001485

2. Wierdsma N, Kruizenga H, Stratton R. Dietetic Pocket Guide – Adults. VU University Press. Amsterdam. 2017. P. 288.

3. Writing Group of the Nutrition Care Process/Standardized Language C. Nutrition care process part II: using the International Dietetics and Nutrition Terminology to document the nutrition care process. J Am Diet Assoc. 2008;108(8):1287-93.



A dietetikus által, a szakmai aktuális szabályai szerint menedzselte diéta-, táplálásterápia nélkülözhetetlen része a betegellátásnak, javítja annak hatékonyságát, valamint egészség-gazdasági szempontból is kifizetődő.

# Következő lépések



- Széles orvos-szakmai egyeztetés – támogatók



MAGYAR  
GYERMEKONKOLÓGIAI  
HÁLÓZAT



**Horványi Béla Klinikai  
Idegtudományi Társaság**

**Prof. Dr- Csomós Ákos  
Dr. Bánky Balázs**

- Konszenzus publikációja (2022 Q4) laikus és szakmai egyaránt

# Összefoglalás



- Az egészséges táplálkozás az egyik leghatékonyabb prevenciós eszköz, melynek minden életkorban óriási népegészségügyi jelentősége van.
- Az adatok azt mutatják, hogy a betegségek kimenetelét statisztikai és klinikai szempontból is szignifikánsan javítja a dietoterápia.
- A nem fertőző betegségek gyakoriságát, az ebből adódó társadalmi és gazdasági terheket a dietetikai tevékenység jelentősen csökkentheti egyedülálló szerepe és bizonyított hatása miatt.
- Hazánkban a dietetikai szakellátáshoz történő hozzáférést jelentős mértékben javítani szükséges.

„Mi a fontosabb (...) az út, vagy a cél?  
A társ az úton.”

James Norbury

Köszönöm a figyelmet!

[www.mdosz.hu](http://www.mdosz.hu)

[zsuzsanna.szucs@mdosz.hu](mailto:zsuzsanna.szucs@mdosz.hu)

